

În subsol o masă muncitorească gri. Ultima imagine este a scenei golite de personajele casei, care au fost împinse de agenți în același subsol, în centru rămânând numai funcționarul asasinat, peste care ninge. Nînsoarea șterge urmele celor întâmpate, dar și orice trăsătură individuală, orice exces de viață. Firmele „Carne“, „Pâine“, „Teatru“ reapar ca un comentariu ironic al „minciunilor pentru mase“ într-un spațiu în care mobilurile umane au fost aneantizate.

Muzica copleșește câteodată imaginea; ea este principalul instrument regizoral în redarea impresiei de dispariție. Împiedică spectatorul să cadă în contemplare, ceea ce ar fi însemnat să „citească“ spectacolul numai ca pe o comedie de moravuri. În ansamblul ei, muzica are funcția de neutralitate afectivă care amintește rolul muzicii simfonice în film.

Trei actori experimentați, Raluca Zamfirescu, Mihai Coadă și Niculae Urs, antrenează restul echipei într-un joc bun, crud încă pe alocuri, dar care se va omogeniza, sperăm, sub impulsurile unor săli receptive.

Și poate, dacă imaginea finală ar fi fost susținută regizoral prin accente clare pe parcursul spectacolului, am fi avut acea lectură pe mai multe niveluri a piesei pe care, evident, regizorul și-o dorește și de care, de altfel, se apropie.

Teatrul „Toma Caragiu“ din Ploiești – Casa Zoikăi de Mihail Bulgakov. Traducerea: Maria Dinescu. Regia și ilustrația muzicală: Lucian Sabados. Scenografia: Cosmin Ardeleanu. Cu: Raluca Zamfirescu, Mihai Coadă, Niculae Urs, Ioan Coman, Oxana Moravec, Roxana Ivanciu, Marian Despina, Andrei Văsluanu, Dragoș Cămpan. Data premierei: 10 martie 2001.

Cristina MODREANU

Doi oameni cără o lectică sub ochii noștri. Și-atât!

Avem o lectică și doi tineri, o fată și un băiat, care îndoțiți sub povară (fiindcă lectica nu e goală, cum se va vedea într-un târziu) se mișcă greoi în spațiul strâmt al sălii Teatrului Act, în timp ce o voce debitează texte multe, diverse... Se poate numi aceasta spectacol sau nu?

Oricum ar fi, ceea ce-i lipsește cu desăvârșire celei mai noi creații semnate de Theodora Hergelegiu, *Omul din lectică* (o producție Fundația „Contemporania“, Festivalul altFest și Teatrul „Inexistent“) este acel plan al semnificațiilor fără de care orice încercare artistică nu e decât un joc, o sfidare voită, explicită, a convențiilor ce are ca punct de start, în acest caz, chiar excentricitatea cu care Theo Hergelegiu s-a impus, cel puțin în prima fază, în teatrul românesc. Ca pledoarie în sprijinul ideii –

nu tocmai nouă – că se poate face teatru din nimic, fără „situație“, „conflict“ sau „deznodământ“, *Omul din lectică* poate fi valabil, însă nu ca spectacol propriu-zis, ipostază pentru care absența elementelor de mai sus nu-l recomandă deloc. În schimb, se apropie de performanță felul în care actorul Gabriel Coveșeanu creează o schiță de personaj ajutându-se doar de inflexiuni vocale, însă faptul ține mai degrabă de zona teatrului radiofonic. O pedeapsă nemeritată pentru Erlend Secrieru și Ilinca Athanasiu mi se pare sarcina îndeplinită de cei doi în calitate de „cărători de lectică“. Cu atât mai mult cu cât spațiul îngust de la Teatrul Act nu le dă decât „șansa“ de a bate pasul pe loc cu greutatea în spate. Imaginea mi s-a părut cumva simbolică pentru situația de azi a tinerilor actori de la noi care nu-și mai

găsesc locul în teatre, fiind dispuși să facă orice eforturi pentru a juca ceva, oricât, oricum, oriunde. Iar cei doi au câteva momente în care joacă, fără vorbe, însă inspirat (mai ales ea), stări diverse de la indiferență și resemnare la disperare, pricinuită de exploatarea până la epuizare la care sunt supuși de către excentricul turist. Ceea ce salvează de la o plictiseală fără drept de apel este comicul cu tentă neagră al unora dintre fragmentele de text incluse în ceea ce regizoarea însăși numește în caietul-program „delir verbal”, tip de comic cu care Theodora Herghelegiu ne-a obișnuit și în calitate de autor dramatic, calitate pe care

ar fi bine să o reia, renunțând la a croșeta pentru spectacolele ei texte din alți autori.

Cât despre dilema – „este sau nu spectacol *Omul din lectică?*” – pornind de la porțița pe care Theo Herghelegiu o lasă spunând, în același caiet-program, „acesta este un spectacol în sensul în care acceptăm de comun acord că a privi niște oameni care fac ceva într-un spațiu definit, sub ochii noștri înseamnă a vedea un spectacol”, așa zice că eu una așa fi preferat ca formulare „în măsura în care acceptăm...”, pentru a veni apoi cu precizarea că „măsura mea” nu prevede o asemenea eventualitate.

Mirela NAGÂȚ

Parodie și complicitate

Plin de inventivitate, regizorul Petre Bokor traduce și adaptează *Operele complete ale lui Wlm Șxpr (prescurtate)* de Jess Borgeson, Adam Long și Daniel Singer, atent la trimiterile spre realitatea noastră împresurătoare, conferind versiunii românești o „contextualizată” prospețime comică. Împletind umorul cu ironia, regizorul abordează problematica „digest”-urilor, născute din comoditate și adaptarea la un ritm trepidant al existenței, insinuând o critică subminatoare și complice totodată. Spectacolul este o dezlănțuire de energie din partea celor trei actori – Marian Negrescu, Marian Politic și Angel Rababoc, extrem de mobili în registrele abordate. Pentru că pretenția de a prezenta chiar și prescurtat operele complete ale lui Shakespeare obligă la un maraton actoricesc. Construit pe principiul etalării dedesubturilor operei spectaculare, a convenționalității înseși, demersul regizoral exploatează din plin situația de teatru în teatru. Valorifică parodia, care nu e neapărat ireverențioasă, a creației shakespeareane, dar mai cu seamă parodia clișeeilor de reprezentare a acesteia.

De sorginte postmodernă, intenția regizorală merge înspre închegarea unei forme de metateatru, în care reprezentarea meditează asupra propriilor procedee pe care le reprezintă. Găsim laolaltă *Hamletii* tenebroși, *Ofelii* palide, îndrăgostiți patetici alături de drama lui *Othello* și a *Desdemonei* în stil hip-hop. Spectacolul accentuează sentimentul de „aici” și „acum”, mizând pe un raport interactiv cu spectatorul, chemat în ajutor pentru a concretiza chinurile lăuntrice ale *Julietei*. Convenția permanent exhibită, îngroșată (chiar și la nivelul scenografiei semnate de Vasile Buz) generează comicul și complicitatea relației cu publicul. Însă nu e lipsit de capcane întinse regizorului. Pe alocuri, reprezentarea pare atinsă de monotonia stăgnării în registrul parodic.

Teatrul Național din Craiova – Operele complete ale lui Wlm Șxpr (prescurtate) de Jess Borgeson, Adam Long și Daniel Singer. Traducerea, adaptarea și regia: Petre Bokor. Scenografia: Vasile Buz. Mișcarea scenică: Felicia Dalu. Cu: Marian Negrescu, Marian Politic, Angel Rababoc. Premieră pe țară: 3 aprilie 2001.